

Het gebouw laten meewerken

Hoe ziet een gezinsgericht ziekenhuis eruit? Hoe kan het gebouw bijdragen aan het genezingsproces van kinderen? Hierover sprak omgevingspsycholoog Fiona de Vos, specialist in de 'healing environment'.

Als patiënten zich prettig voelen in een ziekenhuis, heeft dat een gunstig effect op hun herstelproces. Een van de mogelijkheden om dat positieve gevoel te bevorderen, is een aangename omgeving voor hen te creëren: de *healing environment*. Dit is het studieterrein van Fiona de Vos. Zij deed in het Maria Fareri Children's Hospital in New York onderzoek naar de invloed van de omgeving op het welbevinden van kinderen, ouders, verpleegkundigen en specialisten: 'Want in een healing environment komen zowel de kinderen, als de ouders, als het personeel aan bod. We kunnen deze drie groepen gebruikers niet loskoppelen.' De Vos vergeleek de situatie voor en na de verhuizing naar de nieuwe kinderafdelingen van het ziekenhuis. Op basis van het onderzoek ontwikkelde ze een model voor ziekenhuizen die een healing environment willen realiseren. Het model laat zien welke aspecten van de omgeving hierbij cruciaal zijn. Ziekenhuizen kunnen het model en de bijbehorende tabel met uitleg gebruiken als toets bij het opstellen van een programma van eisen of bij controleren van de schetsontwerpen.

Goed eten en slapen

'Als we kijken naar behoeften van kind en ouders, zijn verschillende dimensies van belang. De eerste dimensie is goed eten en slapen. In een ziekenhuisomgeving is dit niet vanzelfsprekend voor kind en ouders - want als we uitgaan van

Fiona de Vos

gezinsgerichte zorg is niet alleen het kind opgenomen, maar ook de ouder. Uit mijn onderzoek bleek duidelijk dat ouders hun kind niet alleen willen laten. Ze gaan niet plassen, ze gaan niet eten of drinken, want stel je voor dat er een arts komt, of een verpleegkundige om te prikken. Ouders blijven bij hun kind en daarom, moeten bijvoorbeeld ook faciliteiten voor eten en drinken dichtbij zijn. Je kunt wel zeggen: "Er is een restaurant beneden in de hal", maar ouders gaan daar niet naartoe.'

Veiligheid en geborgenheid

'Een andere dimensie is veiligheid en geborgenheid. Voor de verbouwing nad het ziekenhuis een ontwerp met lange gangen; erna een ontwerp met een zusterpost in het midden en

daaromheen de patiëntkamers. Bij dat laatste ontwerp voelen patiënten en ouders zich prettig. Ouders hebben zicht op hun kind als ze buiten de kamer zijn. En omdat ze altijd zicht hebben op de verpleegkundigen doen ze minder een beroep op hen. Want ze zien: "Ik hoef maar te roepen en dan zijn ze er."

Privacy en controle

'Privacy ontstaat door kind en ouders een eigen kamer te geven. Door die kamer goed te zoneren - ouders achterin, kind in het midden, personeel vooraan - zorg je dat iedereen zijn eigen ruimte heeft en dat ouders niet in de weg zitten. Ouders moeten ook controle hebben over geluid, temperatuur, licht. Zo is het prettig om een dimlicht te hebben, zodat